

J. Pakuła, Prosto z wokandy

-wyrok NSA z 30 V 2023 r. [w:] Pomoc materialna dla studentów - blog, wpis 14 czerwca 2023 r.

online: <http://pomocmaterialna.pl/blog/prosto-z-wokandy---nsa-30-v-2023>,

dostęp: 30 października 2024 r.

Prosto z wokandy -wyrok NSA z 30 V 2023 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt III OSK 21/22, wskazał, że straty z działalności gospodarczej poniesione w latach ubiegłych nie mają znaczenia dla obliczania dochodu w rodzinie studenta.

Jacek Pakuła 14 czerwca 2023

W ostatnich dniach opublikowano uzasadnienie do [wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego](#) w sprawie, w której skarżąca studentka, ubiegająca się o stypendium socjalne, domagała się uwzględnienia strat z ubiegłych lat przy obliczaniu dochodu.

Stan faktyczny był następujący.

Studentka ubiegała się o stypendium socjalne na rok akad. 2020/2021. Komisja stypendialna ustaliła, że dochód na osobę w rodzinie wnioskodawczyni wynosi 1130,63 zł netto, a w uczelni maksymalny próg uprawniający do ubiegania się o świadczenie wynosił 1050,00 zł netto.

Zarzuty studentki polegały na twierdzeniu, że organy błędnie przyjęły, iż dochód roczny B. K. w roku 2019 wyniósł 30.602,56 złotych, podczas gdy faktycznie wyniósł on 0,00 złotych. Studentka podnosiła, że w rocznym rozliczeniu podatkowym PIT - 36 wskazała osiągnięty dochód w wysokości 30.602,56 zł, niemniej w złożonej korekcie - po odliczeniu strat za ubiegłe lata - dochód wg niej wyniósł 0,00 zł. Jej zdaniem, nawet po doliczeniu dochodu z alimentów córek, dochód w rodzinie był niższy niż próg uzasadniający przyznanie stypendium i powinna otrzymać pomoc.

[WSA w Rzeszowie wyrokiem z dnia 7 września 2021 r., sygn. II SA/Rz 967/21](#) oddalił skargę studentki. Sąd zgodził się z organami stypendialnymi, że definicja dochodu w rozumieniu art. 88 ust. 1 PSWiN w związku z art. 3 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych ustala zamknięty katalog składników wchodzących w jego zakres. Ustawodawca nie przyjął jednak, że straty z prowadzonej działalności gospodarczej poniesione w latach ubiegłych powinny mieć przełożenie na aktualny dochód w rodzinie studenta. Brak bowiem przepisów zarówno w ustawie o świadczeniach rodzinnych, jak i w ustawie PSWiN, aby straty przeliczać i ów dochód zerować.

W ocenie Sądu błędem jest odwołanie do przepisów prawa podatkowego - nie ma znaku równości pomiędzy podstawami opodatkowania w podatku dochodowym od osób fizycznych, a dochodem w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Organy stypendialne, co zostało przyjęte z aprobatą przez WSA, przyjęły, że ustawodawca dla ustalania prawa do świadczeń rodzinnych przyjął za miarodajny dochód w roku poprzedzającym okres zasiłkowy i od jego wysokości uzależnił uprawnienie wnioskodawcy do uzyskania świadczenia. Ewentualne korekty mogą mieć miejsce, ale ustawodawca odsyła w tym zakresie do konkretnych sytuacji i zdarzeń prawnych, określonych w szczególności w art. 3 pkt 23 i 24 ustawy o świadczeniach rodzinnych (dochód utracony i dochód uzyskany). Przypomniano również [wyrok NSA z dnia 25 czerwca 2019 r., o sygn. I OSK 2127/17](#), w którym to Sąd przyjął, że brak jest podstaw do uwzględnienia przy obliczaniu dochodu na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych straty powstałej w latach ubiegłych przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Nie sposób pomijać brzmienia art. 3 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych i użytego tam sformułowania - ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to (...) - co sprawia, że dokonane wyliczenie ma charakter zamknięty.

Studentka powoływała się dodatkowo na przepisy tzw. specustawy covidowej, ale pamiętać należy, że art 150a odnosił się do zmniejszenia przychodu z powodu Covid-19, a nie do obowiązku uwzględnienia straty z poprzednich lat podatkowych.

Rozpatrując skargę kasacyjną wniesioną przez profesjonalnego pełnomocnika skarżącej studentki, **Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że skarga kasacyjna nie ma usprawiedliwionych podstaw.**

Wyraźnie należy podkreślić za NSA, że przepis art. 88 PSWiN wskazuje, kogo dochody są uwzględniane oraz jakich świadczeń nie uwzględnia się. Oznacza to w ocenie NSA, że w pozostałym zakresie stosuje się przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych. Z art. 3 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych wynika, że dochodem, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób, są przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne; dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, a także inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, wymienione w tym przepisie.

NSA podkreślił, że ww. przepis odwołuje się do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ale tylko w zakresie ustalenia rodzajów przychodów. Czym innym jest dochód na użytek świadczeń rodzinnych, a czym inny sposób ustalania dochodów dla celów podatkowych. Nie można zapominać, że jest spora grupa dochodów niepodlegających opodatkowaniu, które jednak na użytek świadczeń rodzinnych i stypendium socjalnego uwzględniamy.

NSA przywołał również ww. wyrok NSA z dnia 25 czerwca 2019 r., sygn. akt I OSK 2127/17, w którym to przyjęto, że **możliwość odliczenia straty z lat ubiegłych od dochodu jest szczególną instytucją, mającą zastosowanie wyłącznie na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i na warunkach w niej określonych.** Brak jest podstaw do uwzględniania tejże straty obliczając dochód na użytek świadczeń rodzinnych i stypendium socjalnego.

Wyrok niewątpliwie użyteczny podczas obliczania dochodu w rodzinie i oceny, czy mamy do czynienia z "utrata" dochodu.

Wspólnie z [Instytutem Prawa Szkolnictwa Wyższego i Nauki](#) zapraszamy do udziału w webinarze pt. Wybrane problemy pomocy materialnej dla studentów – aktualne orzecznictwo i zmiany prawa, który odbędzie się w dniu 27 czerwca 2023 r. - szczegóły pod adresem ([kliknij tutaj](#))